

cardea

JEUGD
ZORG

**SPECIALISTISCHE
AFDELING**

SPECIALISTISCHE AFDELING

BABY'S, KINDEREN EN JONGEREN¹ MET PSYCHO-SOCIALE PROBLEMEN DIE VOORTKOMEN UIT OF SAMENHANGEN MET MEDISCH GERELATEERDE KLACHTEN OF ZIEKTEN KUNNEN BIJ DE SPECIALISTISCHE AFDELING BEHANDELING EN BEGELEIDING KRIJGEN. OUDERS WORDEN DAARBIJ NAUW BETROKKEN.

Lichamelijke klachten kunnen kinderen onzeker maken en hun gedrag beïnvloeden. Ze kunnen zich anders voelen dan hun leeftijdsgenootjes met als mogelijk gevolg, dat ze zich afsluiten van sociale contacten en zich onzeker voelen.

Medische klachten kunnen ook een negatieve invloed hebben op de omgeving van het kind, zijn ouders en vice versa. In de meeste gevallen leidt ziekte tot aanpassingen en/of beperkingen. Als kinderen om leren gaan met lichamelijke klachten, ervaren zij wat wel kan en welke capaciteiten zij hebben. De kwaliteit van leven, zowel lichamelijk als geestelijk, neemt daardoor toe. Medische klachten vragen in de meeste gevallen om aanpassing in het dagelijkse leven van het gezin.

Voor een kind dat zich niet goed voelt en (ernstige) lichamelijke klachten heeft zonder dat artsen een verklaring kunnen vinden, kan een verwijzing naar de Specialistische Afdeling eveneens zinvol zijn.

¹ Ter wille van de leesbaarheid gebruiken wij in de beschrijving van de programma's het woord kinderen. Daar waar u kinderen leest kunnen baby's, kinderen en/of jongeren bedoeld worden.

Cardea is een jeugdzorg-organisatie in de regio Zuid-Holland Noord. Per jaar helpt ze zo'n 2000 kinderen en jongeren, van 0 tot 23 jaar, die kampen met ontwikkelings-, gedrags- en gezinsproblemen. Cardea biedt ambulante hulp, daghulp, 24 uurshulp of combinaties hiervan. Bij de programma's wordt het gezin betrokken. Cardea werkt nauw samen met onder andere gemeentelijke instellingen, kinder- en jeugdpsychiatrie en (speciaal) onderwijs. Cardea is HKZ gecertificeerd.

Binnen de Specialistische Afdeling zijn programma's ontwikkeld voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar met medische (gerelateerde) klachten:

- het (zeer) jonge kind,
- zindelijkheidsproblematiek,
- overgewicht/obesitas,
- chronische ziekten,
- medische onverklaarde klachten,
- alcoholintoxicatie,
- overige/andere medische klachten.

In deze brochure staat elk programma apart beschreven. Aanvullende informatie over de programma's en de Specialistische Afdeling vindt u op de website www.cardea.nl.

Multi disciplinaire werkwijze

Alle programma's van de Specialistische Afdeling worden uitgevoerd onder supervisie van GZ-psychologen (BIG geregistreerd). Afhankelijk van het programma en de klachten van het kind, zijn of een psycholoog, een ouder/kindbegeleider, een speltherapeut en/of een diëtist bij de behandeling betrokken.

Aanmelding, verwijzing en samenwerking met artsen

Als ouders of artsen denken dat één van de programma's kan bijdragen aan het welbevinden van het kind, de ouders en/of het gezin, nemen zij contact op met de Specialistische Afdeling. De ouders en het kind worden dan uitgenodigd voor een oriënterend gesprek, waarin de vragen en de programma's op elkaar afgestemd worden.

De Specialistische Afdeling werkt samen met diverse artsen van ziekenhuizen in de omgeving van Leiden zoals het LUMC, het Diaconessenhuis en het Rijnland Ziekenhuis. Daarnaast wordt samengewerkt met huisartsen, schoolartsen en het Curium.

Financiering

De programma's worden gefinancierd door de Wet op de Jeugdzorg. Om voor vergoeding in aanmerking te kunnen komen, is een indicatie van Bureau Jeugdzorg noodzakelijk. Indien uw kind één van de behandelingen gaat volgen, vragen wij na uw aanmelding de indicatie aan bij Bureau Jeugdzorg. U tekent hiervoor een toestemmingsverklaring. U hoeft zelf geen contact op te nemen met Bureau Jeugdzorg.

Meer informatie

TNO heeft in 2010 onderzoek uitgevoerd naar de werkzaamheid van het obesitasprogramma "**W**eet & **B**eweeg". De onderzoeksresultaten kunt u lezen op www.cardea.nl.

U leest hier ook reacties van ouders en kinderen afkomstig uit de tevredenheidsonderzoeken, die wij na afloop van de programma's bij de ouders en kinderen uitvoeren.

Contactgegevens

De Specialistische Afdeling is onderdeel van Cardea.
Specialistische Afdeling
Rijnsburgerweg 152
2333 AJ Leiden
071-7113535
www.cardea.nl

BEHANDELPROGRAMMA'S**Het jonge kind**

Sommige baby's en peuters hebben lichamelijke problemen, die samenhangen met de situatie voor, tijdens of na hun geboorte. De oorzaken kunnen te maken hebben met vroeggeboorte, achterblijvende groei, zuurstoftekort bij de geboorte en aangeboren afwijkingen.

Verstoringen op het ene gebied beïnvloedt in de meeste gevallen ook andere gebieden. Als een kind bijvoorbeeld slecht eet, beïnvloedt dit vaak ook het slaapritme. Als een kind niet eet en/of niet slaapt heeft dit effect op het welbevinden van het ouders/gezin.

De behandeling richt zich op ondersteuning van ouder(s) en richt zich op zowel de ontwikkeling van het kind als op de ouder-kindrelatie.

Voor wie?

Het programma richt zich op kinderen tussen de 0 – 4 jaar en hun ouder(s) waarbij sprake is van de volgende problematiek:

- kinderen met een moeizame start (huiltbaby's, vroeggeboren kinderen, couveuse kinderen), kinderen met voedings-, slaap- en groei problemen,
- kinderen met buik- en darmklachten,
- kinderen met regulatiestoornissen (over- of onderreageren op prikkels),
- overige lichamelijke klachten (bijvoorbeeld KNO-problemen),
- chronisch zieke kinderen.

Doel

Dit programma versterkt ouders in hun vaardigheden en ondersteunt hen bij specifieke problematiek om de kwaliteit van leven van zowel het kind als de ouders zoveel mogelijk te optimaliseren.

Werkwijze

In het eerste oriënterende gesprek staan de vragen van de ouders de ontwikkeling van het kind, de interactie tussen ouders en kind centraal. Vanuit een oplossingsgerichte en ontwikkelingsgerichte benadering wordt gekeken naar het samenspel tussen lichamelijke, psychische en sociale factoren.

De gesprekken vinden plaats in afstemming met de ouders en de behandeling wordt uitgevoerd door een psycholoog en/of een ouder/kindbegeleider. Een diëtist kan bij de behandeling betrokken worden. De frequentie en de duur van de behandeling wordt met de ouders gezamenlijk vastgesteld en varieert van een aantal maanden tot maximaal een jaar.

Zindelijkheidsproblematiek

Ieder kind wordt zindelijk in zijn eigen tempo. Net als met leren lopen en praten, zijn er kinderen die het al vroeg onder de knie hebben en kinderen die er wat langer over doen. Bij het overgrote deel van de kinderen verloopt het proces van zindelijk worden zonder problemen. Soms komt de zindelijkheid niet goed op gang of is er op latere leeftijd een terugval. Zindelijkheidsproblematiek kan een belemmering zijn voor de sociale en emotionele ontwikkeling van het kind.

Voor wie?

Het programma voor zindelijkheidsproblematiek is bestemd voor kinderen van 4 tot en met 18 jaar, die nog of weer in hun broek of bed plassen. Ook zindelijkheidsproblematiek met betrekking tot ontlasting wordt behandeld, waaronder de aanpak van ernstige obstipatieklachten.

Doel

Het programma is bedoeld om het zindelijkheidsproces (weer) op gang te brengen, toe te werken naar een adequate toiletgang en de klachten weg te nemen.

Werkwijze

In het eerste oriënterende gesprek staan de klachten en de vragen van het kind en de ouders centraal. Vervolgens wordt gezamenlijk een plan van aanpak opgesteld. De ouders en kinderen krijgen ondersteuning bij de uitvoering van dit plan. In sommige gevallen wordt ook gekeken naar de afstemming binnen de verschillende leefsituaties van het kind. Zo kunnen er contacten zijn met de school of andere betrokkenen om te komen tot een eenduidige aanpak.

Voor kinderen tot twaalf jaar, die tevens belemmerd worden in hun sociaal-emotionele ontwikkeling kan speltherapie onderdeel zijn van de behandeling. De speltherapie voor kinderen wordt altijd gecombineerd met ouderbegeleiding.

De behandeling wordt uitgevoerd door een psycholoog en/of een ouder/kindbegeleider.

Met gemiddeld twaalf gesprekken van circa een uur duurt de behandeling enkele maanden tot een jaar. De frequentie en de duur van de behandeling wordt in overleg met ouders vastgesteld.

Overgewicht/obesitas

Overgewicht en obesitas (extreem overgewicht) vormen een steeds groter gezondheidsprobleem in onze samenleving. De gevolgen van overgewicht in de kindertijd zijn ernstig, want het verhoogt het risico op hart- en vaatziekten, benauwdheid en last van gewrichten. Kinderen met overgewicht hebben grotere kans op overgewicht op latere leeftijd. Daarnaast verhoogt overgewicht de kans op psychosociale problemen door onder andere een negatief zelfbeeld, pesten en stigmatisering.

“**Weet & Beweeg**” is een programma voor kinderen met overgewicht en obesitas. Het programma wordt in groepsverband aangeboden en centraal staan het veranderen van voeding- en bewegingsgewoonten.

Voor kinderen die niet goed in een groep passen, is het mogelijk een individuele behandeling te krijgen. Kinderen met bijvoorbeeld gedrags- en/of psychiatrische problematiek en/of een lagere intelligentie of ouders/kinderen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen komen hiervoor in aanmerking. Het individuele programma is ook geschikt voor kinderen die te maken hebben met (dreigend) overgewicht door medicijngebruik. In deze gevallen vindt doorverwijzing plaats vanuit het Curium-LUMC.

Ouders met jonge kinderen met overgewicht (0-6 jaar) kunnen het programma OKO (Ouders van Kinderen met Overgewicht) volgen. Het programma komt inhoudelijk overeen met “**Weet & Beweeg**”, met dit verschil dat er alleen bijeenkomsten voor ouders zijn.

Voor wie?

Het individuele- en groepsaanbod van het “**Weet & Beweeg**”programma is bedoeld voor kinderen en jongeren van 6 tot 18 jaar met overgewicht en obesitas. De ouders en de gezinnen worden intensief bij de behandeling betrokken.

OKO is bedoeld voor ouders van jonge kinderen (0 – 6 jaar) met overgewicht/obesitas.

Doel

Het hoofddoel van het programma is het stabiliseren en/of verminderen van het overgewicht en het verminderen van gezondheidsrisico's. Dit wordt bereikt door het veranderen van de leefstijl, waaronder het voeding- en bewegingspatroon.

Het verbeteren van de kwaliteit van leven, zodat kinderen "beter in hun vel" komen te zitten, is een belangrijke doelstelling van het programma. "Weet & Beweeg" is geen dieetprogramma.

Werkwijze

Het groepsprogramma start met een intakegesprek met het kind en zijn/haar ouder(s) en een voedingsonderzoek.

De kinderen volgen daarna twaalf groepstherapiessessies en een gezamenlijke terugkommiddag. Deze bijeenkomsten bestaan uit een uur beweging-activiteiten onder begeleiding van een fysiotherapeut en een uur groeps-therapie. De kinderen praten in de groep over hoe zij hun overgewicht ervaren en over de eventuele belemmeringen om het gewenste gedrag vol te houden. Vaste onderdelen van het programma zijn onder andere het omgaan met pesten, het hebben van een negatief zelfbeeld, de opstelling ten opzichte van voeding en het weerstand bieden aan 'verkeerd' eten. Ook komt aan de orde wat "gezonde" voedingskeuzes zijn. In het onderdeel bewegen worden ook drie externe bewegingsactiviteiten zoals roeien, zwemmen en fitness georganiseerd.

Ouders volgen op hetzelfde tijdstip de ouderbijeenkomsten (totaal 9).

In deze educatieve bijeenkomsten worden onder andere motivatie-problemen en barrières besproken, die het moeilijk maken "oude" eet- en leefgewoonten te veranderen. Centraal staat de wijze waarop ouders hun kind kunnen ondersteunen.

In overleg wordt het programma aangevuld met een of meer gezinssessies.

Het individuele programma is inhoudelijk gelijk aan het groepsprogramma met dien verstande dat de activiteiten één op één zijn (behoudens de bewegingsactiviteiten).

OKO, het programma voor ouders van jonge kinderen met overgewicht/obesitas, bestaat uit gemiddeld zes ouderbijeenkomsten.

Het programma wordt uitgevoerd door psychologen, ouder/kindbegeleiders, een diëtist en een fysiotherapeut. De frequentie en de duur van de individuele behandeling wordt met ouders gezamenlijk vastgesteld.

Onderzoek

Het programma "Weet & Beweeg" is in 2010 onderzocht door TNO, Leiden. De conclusie van het onderzoek luidt: "het multi-diciplinaire behandelprogramma "Weet & Beweeg" heeft positieve effecten op de lichamelijke, psychische en sociale gezondheid van kinderen en jongeren van 6 – 18 jaar met (ernstig) overgewicht. Deelnemers hadden na het behandelprogramma niet alleen minder overgewicht, zij bewogen daarnaast meer, zaten minder voor en achter een beeldscherm, aten minder als gevolg van externe prikkels en hadden een positiever zelfbeeld. De deelnemers hebben de afname in BMI (Body Mass Index) tot 1 jaar na het behandelprogramma weten te behouden."

Chronische ziekten

Chronisch ziek zijn, betekent voor veel kinderen anders zijn en kan leiden tot emotionele- en/of gedragsproblemen. Kinderen en jongeren willen over het algemeen niet anders zijn dan anderen. Verwerking- en acceptatieproblemen kunnen een rol spelen als je geconfronteerd wordt met een chronische ziekte.

Een chronische ziekte vraagt meestal om ingrijpende aanpassingen, niet alleen voor het kind, maar ook voor de ouders en het gezin. Kinderen kunnen hier moeilijkheden mee hebben. Dat kan zich uiten in problemen op school of thuis, snel geïrriteerd zijn, somber en/of teruggetrokken zijn. Ook voor ouders kan het belastend zijn om met de nieuwe situatie om te gaan.

Voor wie?

Het programma is bestemd voor kinderen van 0 tot en met 18 jaar met een chronische ziekte, die hierdoor problemen ervaren in hun dagelijks leven. Het programma is ook bestemd voor ouders. Voorbeelden van chronische ziekten zijn: diabetes mellitus, astma, eczeem en cystic fibrosis, epilepsie, allergieën, maag-, lever- of darmziekten en stofwisselingsziekten.

Doel

Het programma heeft tot doel kinderen en ouders te helpen en ondersteunen in de veranderingen, die de chronische ziekte met zich meebrengen. Ouders en kinderen worden versterkt in hun vaardigheden met als doel de kwaliteit van leven zoveel mogelijk te optimaliseren.

Werkwijze

In het eerste oriënterende gesprek staan de vragen van kind en ouders centraal. Er wordt gekeken naar de invloed van de ziekte op de ontwikkeling van het kind, het gezin en eventuele belemmeringen en/of moeilijkheden om de medische voorschriften op te volgen. Vervolgens zijn er individuele gesprekken met u en/of uw kind, waarin de thema's verder aan de orde komen.

Voor kinderen tot twaalf jaar, die tevens belemmerd worden in hun sociaal-emotionele ontwikkeling kan speltherapie onderdeel zijn van de behandeling. De speltherapie voor kinderen wordt altijd gecombineerd met ouderbegeleiding.

De behandeling wordt uitgevoerd door een psycholoog en/of een ouder/kindbegeleider.

Met gemiddeld twaalf gesprekken van ongeveer een uur duurt de behandeling enkele maanden tot een jaar. De frequentie en de duur van de behandeling wordt met ouders gezamenlijk vastgesteld.

Medisch onverklaarde klachten

Lichamelijke klachten waarvoor met de huidige stand van de medische wetenschap (nog) geen verklaring voor wordt gevonden, worden ook wel somatoforme klachten genoemd. Sommige kinderen klagen gedurende langere tijd over (hevige) buikpijn, hoofdpijn of vermoeidheid. De klachten belemmeren het kind in zijn/haar functioneren en kunnen leiden tot minder zelfvertrouwen, minder vriendschappen en schoolverzuim. Ook binnen uw gezin kunnen problemen ontstaan vanwege de aanhoudende klachten.

Voor wie?

Het programma is bedoeld voor kinderen van 0 tot 18 jaar met medisch onverklaarde klachten en hun ouders, die hierdoor problemen hebben in hun dagelijkse leven.

Doel

Het programma heeft ten doel de klachten te verminderen of weg te nemen. Hierdoor vormen de klachten geen belemmering meer voor het dagelijkse leven en deelname aan de bij de leeftijd passende activiteiten is weer mogelijk.

Werkwijze

Het programma is voornamelijk gericht op de gevolgen van de klachten. Er wordt een andere manier van denken en doen aangereikt (cognitief gedrags-therapeutisch programma). Na een oriënterend gesprek wordt een plan van aanpak voor kind en ouders opgesteld. Daarna volgen individuele gesprekken met het kind en/of de ouders. In overleg worden ook gesprekken met overige gezinsleden of andere betrokkenen (zoals school) gevoerd. Voor kinderen tot twaalf jaar, die tevens belemmerd worden in hun sociaal-emotionele ontwikkeling kan speltherapie onderdeel zijn van de behandeling. De speltherapie voor kinderen wordt altijd gecombineerd met ouderbegeleiding. De behandeling wordt uitgevoerd door een psycholoog en/of een ouder/kindbegeleider. Met gemiddeld twaalf gesprekken van een uur duurt de behandeling enkele maanden tot een jaar. De frequentie en de duur van de behandeling wordt met de ouders gezamenlijk vastgesteld.

Alcoholintoxicatie

De schadelijke effecten van alcoholgebruik op jeugdige leeftijd en de schadelijke gevolgen van een alcoholvergiftiging in het bijzonder raken meer en meer bekend. Steeds vaker belanden kinderen op steeds jongere leeftijd met een steeds hoger alcoholpromillage op de afdeling Spoedeisende Hulp. In veel gevallen volgt daarna een korte opname in het ziekenhuis. De ziekenhuizen beschikken over onvoldoende mogelijkheden om psychologische nazorg te bieden met als risico herhaling van overmatig alcohol gebruik.

Voor wie?

Het programma richt zich op kinderen van 12- circa 16 jaar die via de Spoedeisende Hulp in het ziekenhuis zijn opgenomen wegens overmatig alcoholgebruik. Ouders worden betrokken bij de behandeling. Het programma is niet geschikt voor kinderen met verslavings- of psychiatrische problematiek.

Doel

Het programma heeft tot doel overmatig alcoholgebruik verder te voorkomen en leert vaardigheden aan (onder andere sociale vaardigheden en het omgaan met groepsdruk) voor een verstandige leefstijl.

Werkwijze

In het eerste gesprek staan het incident en de vragen van de jongere en de ouders centraal. Aan de hand van dit gesprek wordt een eventueel vervolgplan opgesteld.

De behandeling wordt uitgevoerd door een psycholoog en/of ouder/kindbegeleider. De frequentie en de duur van de behandeling wordt gezamenlijk vastgesteld en varieert tussen de vijf tot acht gesprekken.

Andere medische klachten

Medische klachten zoals groeistoornissen, eetproblemen, slaapproblemen, vervroegde lichamelijke puberteit, malaiseklachten, medicatieproblemen (prikangst), oncologische of cardiologische problemen kunnen aanleiding zijn om contact te zoeken met de Specialistische afdeling.

Medische klachten vragen in veel gevallen om aanpassingen van niet alleen het kind, maar ook de ouders en het gezin. Kinderen kunnen hier moeilijkheden mee hebben, wat zich kan uiten in problemen op school of thuis, snel geïrriteerd zijn, somber- en teruggetrokken. Ook voor ouders kan het een belastende situatie zijn.

Voor wie?

Het programma is bedoeld voor kinderen en jongeren van 0 tot en met 18 jaar met medisch gerelateerde klachten, die daardoor problemen hebben in hun dagelijks leven en hun ouders en gezinnen.

Doel

Het programma heeft tot doel de sociaal emotionele klachten van kinderen en de eventuele gevolgen ervan te verminderen of zoveel mogelijk weg te nemen. Ouders en kinderen worden versterkt in hun vaardigheden, met inbegrip van de klachten, met als doel de kwaliteit van leven zoveel mogelijk te optimaliseren.

Werkwijze

In het eerste gesprek worden de vragen en de situatie geïnventariseerd. Aan de hand van de uitkomsten van dit gesprek wordt een vervolgplan opgesteld.

Voor kinderen tot twaalf jaar, die tevens belemmerd worden in hun sociaal-emotionele ontwikkeling kan speltherapie onderdeel zijn van de behandeling. De speltherapie voor kinderen wordt altijd gecombineerd met ouderbegeleiding.

De behandeling wordt uitgevoerd door een psycholoog en/of een ouder/kindbegeleider.

Met gemiddeld twaalf gesprekken van een uur duurt de behandeling enkele maanden tot een jaar. De frequentie en de duur van de behandeling wordt met de ouders gezamenlijk vastgesteld.

MEER WETEN?

Wilt u meer weten over de hulp die Cardea biedt, kijkt u dan eens op www.cardea.nl of vraag de algemene brochure aan. Belt u daarvoor met telefoonnummer 071- 579 50 50 of mail naar info@cardea.nl. Heeft u andere vragen, dan kunt u uiteraard ook bij ons terecht. Wij helpen u zo goed mogelijk verder.

MET CARDEA KUN JE VERDER.

CARDEA JEUGDZORG

Postadres

Postbus 11109, 2301 EC Leiden

Bezoekadres

Haagse Schouwweg 8E/F, 2332 KG Leiden

Telefoonnummer

071 - 579 50 50

Website

www.cardea.nl